

СПЕЦИФІКА СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Рубежанська Вікторія Олегівна

канд. екон. наук, старший викладач кафедри фінансів, обліку та банківської справи
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

Шим Тетяна Сергіївна

здобувач вищої освіти Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

Узагальнення точок зору на забезпечення інноваційного розвитку підприємств дозволило дійти висновку про те, що система фінансово-кредитного забезпечення у вузькому розумінні представляє собою систему забезпечення певною сумою ресурсів на розв'язання окремих завдань інноваційної діяльності, а у широкому – це забезпечення економічних відносин, які виникають у зв'язку з пошуком, залученням і ефективним використанням фінансових ресурсів [1-3].

На нашу думку, конкретизація цілей дослідження фінансово-кредитного забезпечення розвитку інноваційної діяльності підприємств повинна базуватися на використанні системного підходу, що висуває відповідні вимоги до розгляду фінансово-кредитного забезпечення як системи, яка має свої елементи, принципи, функції, цілі і спрямована на розв'язання цих проблем. Слід також зазначити, що системний підхід дозволяє розглядати фінансово-кредитне забезпечення інноваційної діяльності підприємств як підсистему або елемент деякої системи вищого рівня. За кількістю компонент фінансово-кредитне забезпечення являє собою багатокомпонентну систему; за складом компонент – це динамічна система, що розвивається; за структурою компонент – складна детермінована система з елементами випадковості. Ця система включає більш прості статичні детерміновані підсистеми: за рівнем забезпечення – мікрорівнева та макрорівнева; за складовими фінансово-кредитного забезпечення – суб'єкти (підприємства, банки, фонди, держава та інші); ресурси (кредитні та фінансові); процеси (процес кредитування або фінансування, умови взаємодії учасників); за вибором сфери фінансово-кредитного забезпечення – забезпечення створення, вдосконалення або етапу комерціалізації інновацій; за вибором форми забезпечення – надання позички, безповоротної фінансової допомоги, надання державних гарантій та інше [4-6].

Таким чином, система фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності підприємств являє собою цілісну, складну й динамічну економічну систему, яка складається з множини взаємодіючих і взаємозалежних підсистем різних рівнів з розгалуженою мережею прямих і зворотних зв'язків.

В основі будь-якої системи знаходяться певні принципи, що забезпечують її функціонування. До принципів організації системи фінансово-кредитного забезпечення слід віднести: цілісність, сталість, цілеспрямованість, гнучкість, оперативність, надійність, оптимальність, економічність, ефективність.

Основними елементами системи фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності підприємств є її суб'єкти та об'єкти. На нашу думку, до об'єктів відносяться: інновації, інноваційна діяльність, стадії інноваційного процесу, економічні відносини між учасниками ринку інновацій. У свою чергу взаємодія між

елементами системи фінансово-кредитного забезпечення має здійснюватися на основі певного механізму. Слід зазначити, що у ході взаємодії суб'єктів та об'єктів фінансово-кредитного забезпечення визначаються певні умови та стадії фінансування.

Фінансово-кредитне забезпечення має здійснюватися при виконанні наступних умов: об'єкт має забезпечуватися ресурсами відповідно до часових та фінансових обмежень; зниження витрат фінансових ресурсів та ризику фінансування має здійснюватися за рахунок відповідної структури джерел фінансування і форм участі, наприклад, податкових пільг, гарантій.

При цьому, необхідно відзначити, що найбільш можливими джерелами для фінансування розвитку інноваційної діяльності підприємств є бюджетні та позабюджетні державні кошти, кошти іноземних інвесторів та позикові кошти, яким відповідає більша кількість організаційних форм.

Таким чином, на основі порівняльного аналізу наукових досліджень теоретичних основ дії таких функцій кредиту та фінансів як розподільча, стимулююча та контрольна, встановлено, що, виконуючи ці функції, аналізовані економічні категорії обслуговують процеси створення і використання грошових фондів держави, банківської системи, підприємств і організацій, а спільні властивості функцій фінансів і кредиту є теоретичною основою виникнення формування і розвитку такого поняття як «фінансово-кредитне забезпечення». При цьому частина сформованих грошових фондів у вигляді власних коштів, бюджетного фінансування та позичок банків може бути використана для розвитку інноваційної діяльності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Hnatenko, I., Orlova-Kurilova, O., Shtuler, I., Serzhanov, V. & Rubezhanska, V. (2020). An Approach to Innovation Potential Evaluation as a Means of Enterprise Management Improving. *International Journal of Supply and Operations Management*, 7 (1), 112-118. Retrieved from: <https://doi.org/10.22034/ijssom.2020.1.7>.
2. Hnatenko, I. & Rubezhanska, V. (2018). Architectonics of the concept of the national labour market regulation. *Journal Management*, 1 (27), 79-90.
3. Samborskyi, O., Isai, O., Hnatenko, I., Parkhomenko, O., Rubezhanska, V. & Yershova, O. (2020). Modeling of foreign direct investment impact on economic growth in a free market. *Accounting*, 6(5), 705-712. Retrieved from: <https://doi.org/10.5267/j.ac.2020.6.014>
4. Байрачна А.С., Рубежанська В.О. (2021). Роль інновацій у формуванні фінансової стратегії підприємств. Sectoral research XXI: characteristics and features: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference, Chicago, 2021, 2/47-49. <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/10471>.
5. Kuksa, I., Hnatenko, I., Orlova-Kurilova, O., Moisieieva, N. & Rubezhanska, V. (2019). State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 41(2), 228-236. <https://doi.org/10.15544/mts.2019.19>.
6. Zos-Kior, M., Shkurupii, O., Fedirets, O., Shulzhenko, I., Hnatenko, I. & Rubezhanska V. (2021). Modeling of the Investment Program Formation Process of Ecological Management of the Agrarian Cluster. *European Journal of Sustainable Development*, 10(1), 571-583. Retrieved from: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n1p571>.